

Zhe je velika rôfa na shitu, de ga perpojuje, némfhki kmetovavzi s vervjo kaplize otrefejo. To se pa takó storí: dva delovza potegneta verv po rosori, in se vstopita na konzih njive, od rosora do rosora verv nategujeta in shito otréfata.

(Dalje sledí.)

Sa vertnarize kaj.

De falata v zvetje ne gré, kar se vezhidel po krefu rado godí, naj se šteblo falate kój pod perjem in tikama nad semljo, s ojstrim nosham napol saréshe; ta saresa ne fhkodije falati prav nizh, ampak storí, de falata narmanj fhternajst dni dalje terpi, bres de bi v zvetje vihrala. F. sh. A.

Šembilja.

Kdor koli perložnost ima, se pri nas z kmetam in rokodelcam večkrat pogovarjati, se bo lahko prepričal, kako terdno véro obá na takó imenovano Šembiljsko prerokvanje še dan današen stavita. Poséбно so pa kerčme in čebelniške klopi že od nekđaj pripravne prižnice, na ktérjih prosti kmet in rokodelec praviga preroškiga duha iz polniga kozarca ali iz peržgane pipice vlečeta. Očitno krivico bi pa možkimu spolu delal, ko bi samo njega le te stare in neúmne navade, ktera iz nagle in nepresojene vere v Šembiljo izvira, dolžiti hotel; tudi ženske, ktére — kakor je znano v dobrih, slabih in abotnih navadah možake takó rade posnemajo — tudi ženske, rečem, poséбно ob dolgih zimskih večerih od zaúpanja v te preroške marnje vnete, per kolovratu ali motovilu žalostne prihodne pergodbe, ktére se skorej v vsaki verstici Šembilje berejo, z trepečim glasam mladim deklicam pripovedujejo, in takó že v mladih sercih prazno in mnogokrat krivo véro cepijo.

De bodo pa moji pošteni kmetijski in rokodelski rojaki, od prazne vére Šembiljniga prerokvanja se prepričati zamogli, si bom perzadjal, tí, poséбно od starih ljudi časteni Boginji venec, ki se ji ne spodobi, iz nje sive glave potegniti, in jo postaviti v tiste čase, kjer ljuč keršanstva še svetila in solnce praviga spoznanja še posijalo ni, postaviti med tiste naróde, ktéri so od malikovanja in nasledkov vraž oslepljeni, mlado Šembiljko zibali in nje peljnice tkali. Zabuči tedaj zgodovinna trobenta in pokličí mi mogočniga Rimca in prebrisaniga Gerka iz kamnatiga gróba, tolmači še v današne čase ohranjene napise, pokaži njim razvaline tempeljnóv, v ktérjih so nar dražji dišave iz kadilnic prot nébu puhtile, — in upanje imam, de prepričani bojo od golufije čez méro časténe prerokinje. — Babilonci in Kaldejci, Rimci in Gerki so Šembiljo tiste ženske imenovali, ktére so, brez de bi bile služabnice v kakimu posebnimu tempeljnu, po laftnim pričovanju od preroškiga duha navdane, prihodne reči oznanovale. Zavolj števíla takih prerokinj, ktérjih začetek se v tamnih časih malikavstva zgubi, so se ljudje dolgo prepirali. Varo govori od desetih, Suida od štirnajstih, še drugi od štirih, treh in nektéri le od dveh Šembilj. Zadnjič terdi Petit v svojih v letu 1686 od te čudne ženske spisanih bukvah, de je samo ena Šembilja in sicer v Jonii živela, kjer so po spričevanju Laktancija vse prave Šembiljske bukve v gerškemu spi-

sane bile. V njenim dolgimu življenju in dolgimu popotvanju íše vzrok, de je bilo od več Šembilj govorenje. Po spričevanju Plinja, rimskih zgodovin pisarja, je prinesla neka stara baba rimskimu kralju Tarkvinju pervimu *) devetero bukev, terdila je, de so Šembiljske, ter mu jih za veliko denarjev ponudi. Kér jih pa Tarkvini zavoljo pre velike cene kupiti ni mogel, pobaše stara baba svoje kopita in ponudi, po tém, ko je troje sožgala, šestere za ravno tisto ceno, ktéro je popred za vsih devetero imeti hotla. Kralj, ktérimu so se bukve zavoljo manjšiga števíla še bolj precenjene zdele, odpravi zopet babo od sebe. Draga teržanka pobere zopet drugič svojih šestere kopit in jih verže, kakor popred, troje v ogenj. Pa še k tretjemu perkrevlja sitna baba po dvornih stopinjah in jih kralju k tretjemu ponudi, tóde ne drugači, kakor po prvi ceni, svoje troje zadnje bukve. Tarkvini jih vzame, nekaj zató, kér se mu je ta cela prigodba prav čudna zdela, nekaj pa zató, de bi bil že enkrat sitno babo od sebe odpravil, in kupi te troje bukve za ravno tisto ceno, za ktéro bi bil malo pred vsih devetero dobiti zamogel.

(Dalje sledí.)

Stare povésti is Ljubljane.

(Veliko obhajilo v zerkvi f. Marije Devize pred mostam v letu 1798). Pretezheno nedéljo je ravno 46 let menilo, kér fo bile pri zhaft. ozh. ozh. Franzifhkanerjih fhtr pridige na en dan in drugih f. opravil vezh. Vodnikove „Novize“ od leta 1798 to obhajilo takó le popishejo: „To nedelo fo v zerkvi f. Marie Divize pred mostam s velikim veselam obhajali sa svelizhaniga sposnanje Leonarda is Porto Maurizio Franzifkanfkiga ordna, kateri je lani v Rimi sa svelizhanga sposnan bil. So bile tri krajnfke inu ena némfhka pridiga. Visoko vredni profht graf Auerfberg je peto mafho pel. Silna mnoshiza ludi se je skup natekla. Sjutraj je pridigoval krajnfko g. Andrej Shkotin fajmofhter v Sodrashizi; ob devetih nemfhko g. korar inu meftni fajmofhter Heribert graf Auerfberg, sunaj zerkve pa Ozhe Fraternus Terlip domazh kaplan v krajnfkim jesiku. Po poldne ob treh fo bile vezhernize, ob fhtrih je bila krajnfka pridiga, ktéro je g. Matija Skumavez, kaplan per f. Petru, imel, inu litanije.“

(Somenj f. Petra in Pavla je bil v letu 1797 odpovedan). Tó le osnanilo beremo v Vodnikovih „Novizah“: „Ker se ta ob f. Petru in Pavlu osnaneni femejn v Lublani savol velikiga polfkiga dela takrat nemore lahko fkus 14 dni dershat, femejn f. Petra in Pavla popolnoma ven oftane inu se bode namest tiga inu namest triafhkiga fejma, na 6 dan Roshenzveta, tó je na Finkufhtni Torek sazhel inu fkus 14 dni sapored dershal.“

Svunájna povéft.

(Štrafhna plóha in tózha v Špodnim Estrajhu). 7. Velikitravna popoldne ob fhtrih je jela tózha frafhno rasgrajati in je rasgrajala neusmiljeno zeze tri ure takó, de je bila semlja vezh ko zhevelj na debelo s tózho pošúta. Po tózhi je pa taka plóha prifhla, de fo miflili, de je fodni dan. Tak potop je bil, de fo hífhe v vezh krajih vezh ko feshenj globoko v vodi stale; veliko pohífhtev se je poder-

*) Tarkvini je kraljeval v Rimi od leta 617 do 578 pred Kristusovim rojstvom.

lo, vse polje je pokonzhano, in veliko taushent oravlov po vinogradih je sa vezh let poshkodovanih. Veliko shivine je tózha vbila, she vezh jo je pa v potopu vtonilo. Tudi vezh ljudi je v ti hudi uri shivljenje sgubilo. Šhkoda je neisrezhena, kér je vezh ko dvajset fofefk na berafhko palizo prifhlo. Šhkoda ene fame fofefke (Strass), ki jo je gospo-fka rasfodila, snefe 112,222 gold. (fó in dvanajst taushent, dve fto, dva in dvajset gold. frebra)! — Bog naf obvari pred tako nefrezho.

Urno, kaj je noviga?

(Velka najémna kozhija (Gesellschaftswagen) v Ljubljani.)

Od te vam Novize
Kmetijske pov'do;
Nikoli kozhijze
She take ni b'lo.

Po Vodnikovi pefmizi.

Kar je marfiktéri she dolgo shelel, se je sgodilo fedaj. Zhe bo delo kolarju in fedlarju naglo is rok fhlo, bo imenovana kozhija konez Maliferpana narejena. Namen te najémne kozhije je sa majhine denarje ob napovedanih dnevih po 12 oféb (perfhon) fkupej v rasne kraje fém ter tjè popeljati. Ta kozhija je pa posébnó sa voshnjo k Blejfkimu jeseru namenjena, kamur bo zelo polétje noter do posne jefeni vsaki teden dvakrat fhla. Blejki grad! — ti fivi poglavar prijasniga jesera — koliko vezh ljudi bofh prihodnizh k febi vabil, ki se bodo na boshjo pót k Marii na jesero podali ali pa rasvefeliti se v temu lepimu kraju, od ktériga nafh flavni peviz Dr. Prefherin poje:

Deshéla kránjska nima lépl'ga kraja,
Ko je s okólfhajo tá, podoba rája.

Pa ne famo Ljubljanzhani bodo prihodnizh priloshnost imeli, vezhkrat sa majhine denarje na jesero priti; ampak tudi veliko ptujzov se bo fémkaj drenjalo, kader jih bo shelesna zefsa is Dunaja perpelala, ta prelepi kraj nafhe deshele viditi. Blejzi! nova sarja vam bo kmalo safijala, — mislite na moje besede! sakaj jes jih dobro posnam Dunajzhane, radi so dobre volje in se narajshi v lepi in profti naravi rasvefeljujejo. Tóde vezh rezhi morate pri vas poprej she napraviti in popraviti, od ktérizh vam drugikrat kaj vezh povedati hozhem. — Sdaj she neke besédize od sgodovine imenovane velke kozhije. Narédbo perve take kozhije so si Franzosi v letu 1825 vmiflili ter so jo „Omnibus“ imenovali; to se po nafhimu jesiku „Vfim“ glafi, sa to, ki je bila ta vfakimu zhloveku sa majhno plazhilo odperta. Kmalo so jih jeli tudi v druzih deshelah napravljati; Dunajzhani jih imajo veliko mnoshizo takih vosov, ktére „Gesellschaftswagen“ sató imenujejo, kér se ljudje v njih sdrusheni fém ter tjè vosijo; tudi jim „Stellwagen“ pravijo, kér take kozhije po mnogih ulizah na ljudi zhakajo, in se s njimi ob napovedani uri odrinejo. Tudi na Šhtajerskim in v Zelovzu imajo vezh takih kozhij, in kakor smo flifhali, tudi v Sagrebu.

Dr. Bleiweis.

(Taziga vóla ni fmo fhe v Ljubljani vidili.) Pretezheni petik je Urbaf, mefni mefar, nekiga vóla saklal, ki je bil po svoji velikosti bolj flónu, kakor vólu podobén. Na kratkih mefnatih nogah ftojezh, Šhvajzerskiga plemena, fhest lét star, je bil 17 pestí visok in od glave do répa 25 pestí dolg; teshak je bil pa zhes 20 zentov. Rasun vezh druzih glav ga je Dolnizhar na Hrováfsh-

kim, 4 ure pod Varashdinam od nekiga grajfhaka kupil. Ravno takrat, ko fim jes to imenitno shivino ogledoval, je neki kmetizh svojiga vóla k mefarju prignal, ki je bil proti unimu, kakor mifh proti mazhki. — Kmetje! kaj mislite, kakó se táko govedje sredi? Sobilno klajo! Nikdar s klajo famó! She dve druge poglavitne rezhi fte, bres ktérizh réja goveje shivine nikoli ne tekne, in ktére le malokdo med vami takó obraja, kakor gré. Odlozhite sa pleme le lepe in ozhitne telize in dajte jim korenjáfshkiga bika; teliza mora narmanj poldružo leto stara biti, zhe je manj stara, le otroka h biku spufhate. Pa tudi ne vsaka stara merhani sa pleme dobra: motifh se, zhe pri réji shivine kje v en dan ravnafh; ti in tvoja shivina bota revna oftala vse svoje dni. Rasun dobriga pleména in obilne klaje je pa pri réji shivine tudi she nekaj drusiga potreba, to je: fnashnost, ktéra je pol shivljenja. Koliko, mislite moji dragi domorodci, de je gori imenovani vól blata na febi is Hrováfshkiga perbasal? Po vafhi rajtingi morde nar manj en zent! Tóde vafha rajtinga nizh ne veljá, sakaj zhedén je bil po zelimu shivotu in svetila se mu je dlaka, de ga je bilo veselje gledati. Gnoj famo polju dobro tekne: tjè ga vosite, tam se bo bolj dobro prilegel, kakor na shivinskimu truplu, ki ima kosho, de fkos njo diha, ne pa, de bi jo gnojili!

Dr. Bleiweis.

(Dekliza od ftrele vbita). Ob hudi uri, ki je bila pretezheno fredo proti vézheru v Ljubljani, gre neka dekliza s svojimi tovarshizami is predifh-nize proti dómu v Šhifhko. Bliso Paljaruzoviga gradú sapufti nefrezhna dekliza svoje tovarshize in hitro naprej sbeshi, de bi gromenju in deshju odfhla, pa ravno to je bila njena narvezhi nefrezha! Komej je tészhi sazhela, ftrela v njo vdari in jo na meftu vbije. Pregled mertviga trupla je pokasal, de je ftrela narpred slati uhán na levi strani sadéla in od ondod doli po truplu fhinila, in po ti strani tudi obleko fém ter tjè posmodila. Le pol uhána se je v tem ufhefu najdilo, drusiga pol je pa ftrela odbila. — Morebiti bi se ji ta nefrezha ne bila primerila, zhe bi ne bila tékla, sakaj v hudi uri tészhi, je slo nevarno, kér ték veter naredí, in ftrelo sa fabo potegne, kakor so nam tudi zhafitljivi gosp. Šlomfhek uni dan v „Novizah“ povedali. De bi pazh ta lepi poduk pasljivih bravzov veliko najdel!

Snajdba vganjke v poprejsnim listu je:
Brinje.

Danafhnimu listu je tretji del vinoréje perdján.

Shitni kup.	U Ljubljani		U Krajnju	
	15. Roshni-zvéta.		10. Roshni-zvéta.	
	fl.	kr.	fl.	kr.
1 mernik Pfhénize domazhe	1	24	1	31
1 „ „ banafhke	1	24	1	27
1 „ Turfhize . . .	1	3	—	—
1 „ Sorfhize . . .	1	5	—	—
1 „ Rèshi . . .	1	3	1	4
1 „ Jezhmena . . .	—	52	—	58
1 „ Profa . . .	1	—	—	8
1 „ Ajde . . .	—	—	1	5
1 „ Ovfa . . .	—	40	—	42